

ชื่อวิทยานิพนธ์	การประเมินการใช้รายการสืบค้นแบบออนไลน์ของระบบอิน โนแพค
ผู้เขียน	นางรวีวรรณ ขำพล
สาขาวิชา	บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์
ปีการศึกษา	2541

### บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยประเมินผล (Evaluation Research) มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินการใช้รายการสืบค้นแบบออนไลน์ของระบบอิน โนแพค (INNOPAC) ในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา สังกัดทบวงมหาวิทยาลัยในประเทศไทย ตลอดจนศึกษาปัญหาในการนำรายการสืบค้นแบบออนไลน์มาใช้ กลุ่มประชากรที่ใช้ในการศึกษาประกอบด้วย ผู้ควบคุมระบบงานห้องสมุดอัตโนมัติ และหัวหน้าผู้ควบคุมรายการสืบค้นแบบออนไลน์ของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา สังกัดทบวงมหาวิทยาลัยในประเทศไทย ที่นำระบบอิน โนแพคมาใช้ในการดำเนินงานห้องสมุดระหว่าง พ.ศ. 2536 ถึง เดือนสิงหาคม พ.ศ. 2539 จำนวน 11 แห่ง คือ สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยมหิดล หอสมุดสาขาวังท่าพระ สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตวังท่าพระ ฝ่ายหอสมุดจอห์น เอฟ. เคนเนดี สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี สำนักหอสมุดกลาง สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร ลาดกระบัง สำนักห้องสมุดและบรรณสารสนเทศ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า ธนบุรี และสำนักบรรณสารสนเทศ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบประเมินรายการ สืบค้นแบบออนไลน์ เรียกว่า "รายการตรวจสอบ (Checklist) รายการสืบค้นแบบออนไลน์" ซึ่งแบ่งรายละเอียดออกเป็น 10 ด้าน คือ คุณลักษณะของฐานข้อมูล การควบคุมการทำงาน การค้น การช่วยค้นหัวข้อ รายการที่ใช้ในการค้น การแสดงหน้าจอ การควบคุมการแสดงรายการ คำสั่ง การช่วยเหลือผู้ใช้ และ การใช้โอแพคโดยการเข้าถึงทางไกล ในการวิเคราะห์ข้อมูลใช้การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย พบว่า รายการสืบค้นแบบออนไลน์ที่มีการใช้มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 100.00 มี 3 ด้าน คือ ด้านการแสดงผลหน้าจอ ด้านการควบคุมการแสดงรายการ และด้านการใช้โอแพคโดย

การเข้าถึงทางไกล ส่วนรายการตรวจสอบที่มีการใช้น้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 12.50 คือ ด้านการช่วย  
ค้นหัวเรื่อง และรายการที่มีการใช้โดยเฉลี่ยมากที่สุด ถึงร้อยละ 90.05 คือ ด้านการแสดงผลหน้าจอ รอง  
ลงมา คิดเป็นร้อยละ 74.16 คือ ด้านการควบคุมการทำงาน ส่วนรายการที่มีการใช้โดยเฉลี่ยน้อยที่สุด  
ร้อยละ 39.78 คือ ด้านการช่วยค้นหัวเรื่อง

ห้องสมุดทั้ง 11 แห่ง ใช้ระบบอินโนแพคเหมือนกัน แต่คุณลักษณะของรายการสืบค้น  
แบบออนไลน์แตกต่างกัน ห้องสมุดที่ใช้รายการสืบค้นแบบออนไลน์ทั้ง 10 ด้าน เป็นลำดับสูงสุด  
3 ลำดับแรก ได้แก่ สำนักหอสมุดกลาง สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง มี  
การใช้จำนวน 150 รายการ คิดเป็นร้อยละ 87.72 รองลงมา สำนักห้องสมุดและบรรณสารสนเทศ  
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี และ สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มีการใช้  
จำนวน 139 รายการ และ 122 รายการ คิดเป็นร้อยละ 81.29 และ 71.35 ตามลำดับ

สำหรับปัญหาในการใช้รายการสืบค้นแบบออนไลน์ของระบบอินโนแพค แยกตาม  
ประเภทของปัญหาเป็น 4 ประการ คือ 1) ปัญหาที่เกิดจากระบบ 2) ปัญหาที่เกิดจากการที่ห้องสมุดยัง  
ไม่ได้ใช้ระบบครบสมบูรณ์ 3) ปัญหาที่เกิดจากการแปลงข้อมูล และ 4) ปัญหาที่เกิดจากการปฏิบัติ  
งานของห้องสมุด ปัญหาที่พบส่วนใหญ่เกี่ยวกับการใช้ภาษาไทยของระบบอินโนแพค

**Thesis Title**                    **An Evaluation of Using the Online Public Access Catalog,  
INNOPAC System**

**Author**                            **Mrs. Raweewon Khampol**

**Major Program**                **Library and Information Science**

**Academic Year**                **1998**

### **Abstract**

This evaluation research aimed to assess the use of the online public access catalog of INNOPAC system in 11 libraries of higher learning institutions under the Ministry of University Affairs, Royal Kingdom of Thailand. This study also aimed to examine problems related to the use of such online public access catalog system. The population of this study consisted of system administrators and OPAC system heads of 11 libraries of higher learning institutions under the Ministry of University Affairs who were engaged in using the INNOPAC system in their respective libraries from 1993 to August 1996. All 11 libraries under study consisted of Center of Academic Resources, Chulalongkorn University; Main Library, Kasetsart University; Instructional Resources Center, Khon Kaen University; Main Library, Chiang Mai University; Academic Resources Center, Mahasarakham University; Library and Information Center, Mahidol University; Central Library, Silpakorn University Thapra Palace Campus; John F. Kennedy Library, Institute of Academic Services, Prince of Songkla University, Pattani Campus; Central Library, King Mongkut's Institute of Technology Chaokhun Taharn Lad Krabang; Library and Documentation Center, King Mongkut's Institute of Technology Thonburi and Library and Information Center, National Institute of Development Administration (NIDA). The research instrument was composed of an evaluation checklist of 10 aspects of the INNOPAC system, which included database characteristics, operational control, searching, subject search aids, access points, screen display, output control, commands, user assistance and OPAC usability via remote access. Data were analyzed using frequency distribution, percentage, arithmetic mean and standard deviation.

The study indicated that 3 aspects of the most used evaluation checklists accounting for 100 percent were screen display, output control and OPAC usability via remote access whereas the

least used evaluation checklist accounting for 12.50 percent was subject search aids. The checklist with the highest average of use accounting for 90.05 percent was screen display and that of the second highest average of use accounting for 74.16 percent was operational control, while that of the lowest average of use accounting for 39.78 percent was subject search aids.

All 11 libraries used the identical INNOPAC system but to a varied degree of structural use of the online public access catalog. The first three top libraries making use of 10 aspects of the online public access catalog included Central Library, King Mongkut's Institute of Technology Chaokhun Taharn Lad Krabang making use of 150 menus accounting for 87.72 percent; next came Library and Documentation Center, King Mongkut's Institute of Technology Thonburi and Instructional Resources Center, Khon Kaen University making use of 139 menus and 122 menus accounting for 81.29 percent and 71.35 percent respectively.

As for problems related to the use of the OPAC, INNOPAC system according to the causes of the problems. The four of them were: 1) those which were inherited in the system itself, 2) those which were due to a lack of the installment of the complete system in the library, 3) those which were due to the data conversion, and 4) those which were due to the job operations of the libraries. Most problems were found to be related to the use of the Thai language in the INNOPAC system.